

M A G Y A R
K U R I R

M D C C X C V - d i k

E S Z T E N D Ö R E ,

D. DECST SÁMUEL

Á L T A L

I V F E R T Á L Y E S Z T E N D Ö .

B É T S B E N .

1 7 9 5 .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 27.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Költ Bétsben Octobernek 2-dik napján 1795.
esztendőben.

Hadi Történetek és Környüállások.

Manhejmnak a' Palatinátusi Választó Fejedelemség fő városának a' múlt hólnapnak 20-dikán Frantziákkal való capitulációja nagy változást okozott a' Rénus felső és alsó környékén folytatózó hadakozás plánumában. A' Cs. K. armádia meg akart a' Lahn vize mellett állapodni, és magát egész Moguntziáig ki terjeszteni; hanem minden reménységen kívül capitulálván Manheim városa, három tűz közé szorult volna, és így kéntelen volt Gróf Clerfayt a' Mayn vizére három hidat tsináltatni úgymint: Höchst, Singlingen és Rüsselheim mellett, 's azon által költözni. Manheim capitulációját következő környüállások előztek meg. Sept. 14-dikén estéli 5

és 6 óra közt fel kérette *Thionvillei Merlin* a vá-
 rast, azt adván izenetéhez, hogyha 24 óra alatt
 nem tellyesítik kívánságát, az egész várast öfzve
 lövöldözteti. Egyszersmind arra is meg határoz-
 ta magát, hogyha teltzik capitulatióra mehet vele.
 Ezen szoros környülállások közt azt kérte kima-
 gának a' kórmány Izék, hogy engedtessek néki
 háromszor 24 óra, a' melly idő alatt levelet le-
 hessen *Monachiumba* küldeni 's arra választ is
 venni. El telvén a' meg határozott idő Sept. 20-
 dikán újjobban és útólszor is fell kérette a' neve-
 zett Frantzia képviselő a' várast, 's egyszersmind
 olly rettentő készületeket tétetett annak lövöldöz-
 tetésére, hogy kéntelen vólt a' váras következen-
 dő punctumokban capitulálni: 1.) Mind a' váras,
 mind a' vár által adattassék a' Fr. seregeknek. —
 2.) Az ott lévő katona őrizet 24 óra alatt költöz-
 zék ki onnan. 3.) Minden ottan lévő ártillériát,
 munitziót, és magazinumokat adjon által, mellyek
 a' Német Birodalommal való közönséges békes-
 ség után vizfiza adattatnak a' Palatinátusi V.
 Fejedelemnek. 5.) A' Palatinátusi tartományok
 a' Rénuson innen és túl, nem külömben a' *Jüli-
 chi*, és *Bergi* hertzezségek neutrálisok legyenek,
 és sem contributio, sem requisitio alá ne vettes-
 senek.

Gróf *Clerfayt* Feldmarsál, Sept. 20-dikán
Eschi fő kvártélyából küldött levelében azt jelen-
 ti a' Fels. hadi Cancelláriának, hogy az ellenség
 avantgárdéja a' *Láhn* vizének jobb partyán lévő
 tetöket el foglalta, a' következett éjjel a' neve-
 zett folyó. vizen által ment, a' leg erősebb co-
 lonnéját *Weilburg* alatt le telepítette, és egyné-
 hány vigyázó sereget helyhez tetett a' *Wetzlá-
 ri* útra. Illyenképen a' nevezett Feldmarsál is
 meg változtatta tábor helyét, és a' kórmánya alatt
 lévő sereget, *Esch* és *Neuhoff* mellett telepite-
 tette le. Hanem itten sem maradhatott sokáig,
 értésére esvén *Manheim* várasának az ellenséggel
 való capitulatiója, és az is, hogy egynéhány ezer
 Frantzia jött légyen által ottan a' Rénus vizén,

Sept. 20-dikát követett éjjel ármádiájának jobb szárnyát *Königstein* háta megé vonta, fő kvártélyát pedig *Nauenhaymba* tette által, a' honnan egynéhány segítő seregeket küldött *Quosdanovich* Feldmarsál Lajtinántnak, 'olly véggel, hogy a' *Heidelbergba*, és *Wieslochba* vivő utakat foglalalya el, 's rakja meg őriző katonákkal.

Harmadnappal azután, úgymint Sep. 22-kén költ levelében azt írta a' nevezett Feldmarsál *Kuselheimből*, hogy a' kormánya alatt lévő ármádiát által vitte a' *Mayn*, avagy *Ménus* vizén, hanem annak jobb partyán is egynéhány ör álló seregeket hagyott vigyázatban. E' napon küldetett meg nékie azon capitulatio is, a' mellyre a' *Manheimi* kormányozó *B. Belderbusch* lépett *Pichegrú* Fr. Generálissal, és a' melly általa' nevezett várnak birtokába jutott az ellenség, holott 40000 főből álló Fr. ármádia telepedvén le, ismét egynéhány ezer főből álló segítséget küldött a' nevezett Feldmarsál *Quosdanovich* Feldmarsál Lajtinántnak. — A' *Láhn* folyó vizén által költözött Frantzia ármádiától egy kolonnét küldött *Jourdán* Generális *Wetzlír* mellé.

A' *Rénus* vidékiről hozzánk jött tudósításokból következő hadi történeteket olvasunk: Az Austriai ármádia, ekként ír egy *Hánai levelezőnk*, mind hátrább hátrább húzza magát, harmad naptól fogva éjjel nappal meggy bagázsiája *Frankfurton* kereltül, maga pedig *Flörsheim* felé vette útyát, holott hidat készíttetvén a' *Ménus* vizén, által fog azon költözni, *Dietz* környékén, és a' *Láhn* vidékén háromszor tsapott őszve az ellenség táborával, és a' két elsőbb tsatákban hátrább is verte őket; hanem a' harmadik őszve tsapásban sokkal nagyobb lévén az ellenség ereje, tanátso-sabnak tartotta a' fő vezér magát hátrább vonni, mint a' kormánya allatt lévő vitéz seregeket vesztegetni. Ezen alkalmatossággal úgy őszve lövöldöztetett *Diecz* városa, hogy imitt amott maradt egy két ház épségben. Tegnap, tudnilik Sept. 21-dikén bé mentek a' Frantziák *Fried-*

bergbe, rajta rontottak az *Ilmsztadtban* lévő katonára ispotályra, holott 60 beteg katona, és sok ágy némi esett markokba. Noha igen közel járnak már *Frankfurthoz*, még is mindazáltal semmit nem félnek tőlök a lakosok, azzal biztatván őket és a mostani vásárra oda gyülekezett idegen kereskedőket *Hohentlohe* hertzeg, hogy maga is jelen fog lenni, 's őket minden veszedelemtől meg menteni.

Epen csak most tudósítatunk, hogy a' Frantzia ármádiának jobb szárnya egész *Wisbádenig* terjesztette ki magát, és hogy mind *Moguntziát*, mind a' *Casseli* erősséget körül vette. Az azon környékről hozzánk jutott utazók is bizonyították e' történetnek valóságát. A' neutralitás, és demarcatio lineáin mindenütt a' Prussus tizer, tudnillik, az egy fejű fekete sas vagyon fel függesztetve, mellyet olly tekintetben tartani mondatnak a' Frantziák, hogy még csak nem is közelitének ahhoz. *Wetzlarhoz* érkezvén a' Frantzia ármádia le telepedett ugyan annak környékén, de egyetlen egy ember sem ment a' városba bé.

Frankfurtból Sept. 27-dikén. Gróf *Clerfayt* Feldmarsálnak kvártélyja *Schwanheimban* vagyon a' *Main* vizén túl 2 mélföldnire. Hónap az egész Austriai ármádia által költözik ezen a' vizen, és a' mint az eleve tett rend lések mutatják, *Aschaffenburgon* által a' *Spezárton* túl fogja magát vonni (*Spezártnak*, vagy *Speshártnak* nevezetik a' *Frankfurt*, és *Füldai* apátúrság közt lévő nagy erdő). *Königsteinnak* sorsáról semmi bizonyost nem hallottunk, sokan azt beszélik, hogy ez a' közfiklán lévő erősség is meg hódolt az ellenségnek; mások tagadgyák e' dolognak valóságát 's a' t.

Frankfurtból Sept. 23-dikén. Tegnap egész nap tartott az Austria seregeknek maga vízfő vonások; a' Frantziák mindenütt követik őket, és féltő, hogy holnap vagy hónapután városunkba is bé ne jöjjenek, egy 12000 főből álló corpus telepedett le *Manheim* környékén, ne hogy alkal-

matosságot nyerjen az ellenség az Austriai seregeknek úttökökben való meg akadályozására.

Frankfurtból Sept. 24-dikén. Az Austriai armádia egészlen által költözött a' *Mayn* vizén, a' Gróf *Wartensleben* hadi Tármaster kormánya alatt lévő *ariergarde*, az az, az utólmenő corpus tegnap délután jött által. Gr. *Clerfayt* Feldmarsál *Darmstadtba* vitte által kvártélyát. A' *Saxok Asschaffenburgba* marsiroznak. A' tartalék seregek, az artilleria, a' bagázsia, és a' Commissáriátus *Würtzburg* környékére mentek, az armádia pedig felfelé *Manheimhoz* és *Heidelbergához*. A' Frantziák csak nem egészlen el foglalták a' *Mayn* és neutralitási lineák közt fekvő tartományokat. Az utólsóbbat illendő tekintetben tartják, melly által mind *Asschaffenburg*, mind *Hánau* meg menekedtek az ellenségeskedésnek szomorú következéseitől. Önnön maga a' *Moguntziai* Érsek is *Asschaffenburgban* vagyon, 's továbbra is ott fog maradni. —

A' *Wetzlári* levelek így szólnak felölök: Mindenütt illendő tekintetben tartják a' neutralitást és a' demarcationális lineákat. A' leg keményebb hadi fenyték, és leg szebb rendtartás uralkodik köztök. *Jakopin* Generális itten szállott ugyan bé, de magok a' katonák kívül maradtak, és csak eleséget venni jönnek bé városunkban, 's mindent pengő pénzel fizetnek.

Manheimből Sept. 22-dikén. Mai napon délután költöznek ki városunkból a' Palatinátusi katonák, 's helyettek Frantziák jönnek bé. Néhány könnyű seregek ki is állottak már a' *Nekkeri*, és *Heidelbergai* kapuk előtt való mezőre, és ma reggel egynéhány vesben tsatáztak is az Austriai forpostokkal. Tegnap számos Cs. Kir. seregek mentek *Rastadtból Svetzingenbe*. Harmadnaptól fogva tovább vitetnek a' *Heidelbergai* magazinumok, rész szerént *Rüsselheimba*, rész szerént *Rastadtba*.

Manheimből 22-dik Sept. A' Frantziáknak városunk alatt *Rénuson* lett által jöveletektől fogva sok felsőbb és alsóbb rangú familiák ki bújdosnak a' *Rénus* és *Nekker* folyó vizek közt fekvő tar-

tományból. Ezek közül valók a' mostan uralkodó Bipiotti herczeg egész familiájával együtt, és a' Spayeri Püspök is, a' kik többnire a' Svéviai kerületbe, nevezetesen Eslingenbe, Stuttgárdiába, és Tubingaba mentenek, maga a' nevezett herczeg *Monachiumba* menni szándékozik. Még a' Svéviai kerületben is szekerekre rakodnak már a' lakosok, felvén a' Frantziáknak kelletlen látogatásától. —

Tegnap viradtára érkezett ide a' Rénus környékéről egy kurir, a' ki azt az örvendetes hirt hozta magával, hogy a' múlt hólnapnak 24 dikén *Quosdánovich* Cs. Kir. F. M. Lajtinánt, a' *Nekker* folyó vize mellett meg verte a' Frantziákat. A' környülállások ezek. Minekutánna a' Rénus vizén az ellenség által jött, és *Manhejmot* is elvette volna, szükségesnek ítélte a' nevezett vitéz Generális a' kormánya alatt lévő seregeket *Heidelberga* alá húzni. Ide is utánna ment az ellenség, és Sept. 22 dik és 23 dik napjain tsatázott is seregeinkel, de minden különös következés nélkül. Hanem Sept. 24 dikén öfzve tsapott *Quosdánovich* Generális velek, és el tökélvén magába, magát utolsó embereig védelmezni, nemcsak bátran meg ütközött a' Frantziákkal, hanem keményen meg is verte, 's egész *Manhejmig* visszazüzte őket, ezret közülök öfzve vagdaltatott, igen sokat *Desfour* nevü Fr. Generálissal együtt fogásba éjtett, 10 ágyúikat, sok munitzióikat, és lovaikat el nyert. Seregeinknek veszteségét, a' kurirnak eljövetelével meg nem tudta határozni; mindazáltal nagyon sajnállotta, hogy a' Horvátoknak vitéz vezérjek *Breschern* Oberster kapott sebe miatt félbe szakasztotta vitéz munkásságát.

Gr. Wurmser lovas Generális különösen magasztallya *Quosdánovich* Feldmarsál Lajtinántnak hadi talentomait és érdemeit; e' pedig ditséri az alatta való seregeknek hívségét, és vitézségét. Nevezetesen, ezen történet szerentsés kimenetelét,

Básalich Generál Májór, a' Cs. dragónyos regementéből való Obrist Lajtinánt Gróf *Clenau*, és maga adjutánsa *Oreskovich Péter* fő hadnagy fáradhatatlan munkásságoknak tulajdonítja. E' mellett ditséri 's magasztallya a' Császár dragónyos regementének, a' *Székely* hufzároknak, és a' Horváth katonáknak külöönös vitézségét.

Gr. *Wurmser* egynéhány ezerből álló segítséget küldött Gróf *Latour* Feldmarsál Lajtinánt vezérlése alatt *Quosdánovich* Generálisnak.

Olasz Ország.

Számos eleséget vivő Frantzia hajókat vízfnek bé az Austriai és Anglus káper hajók a' *Vádói* kikötő helybe. A' *Hotham* Admirális flottája ki rakván ottan a' Cs. Kir. seregek számára küldetett munitziót az *Onegliai* vizekbe ment bé, 's ott járkál fel 's alá. Sept. első napját megelőzőt éjjel egy 1800 főből álló *Pedemonti* sereg támadta meg a' *Cerize* halmon állott Frantziákat, és szerentsésen el is foglalta az ott lévő tanyájakat; hanem *St. Martino di Lantosca* felé nyomulván előre, körül vétetett az ellenség által, és hat óráig tartott véres ütközete után tsaknem egészen semmivé tétetett, 400 el fogatott, a' többi pedig részszerént a' tsata piatzon maradt, rész szerént a' hegyek és erdők közzé futott. A' *Nizzai* vadász sereg leg többet szenvedett.

A' *Szavonában* lévő Cs. K. seregek téli kvártélyra menni szándékoznak. Az *Alessandriában* zenebonáskodó kösségnek le tsendesítésére 3000 fegyveres nép ment. A' *Barbette* név alatt ismétetes Olasz Országi hegyi tolvajok nem régiben meg akarták *Kellermann* Generálist ölni *Esnarennai* útyában, egynéhányszor löttek is hozzája, és egyszer meg is sodrotta a' pofáját a' golyóbis. — A' nevezett Generálisnak segédje ki ugorván a' kotsiból 3 haramját el fogott. A' *Génuai* kikötő helyekben sok *Génuai* hajókat el süllyesztettek az Anglusok. Az Olasz Országban lévő Fr. ármádia

16 ezer emberrel szaporítatott a' Spanyól Országban táborozott seregektől.

Az Austriai seregek által el foglaltatott Génuai tartományoknak lakosai nagyon békételenkednek az eleségnek szüksége miatt; ahozképest egy proclamatiót hirdettetett ki *Devins* Cs. K. hadi Tármester, mellyben azt adgya tudokra, hogy nem ő, hanem a' Génuai kórmány szék okozta nekik azon nyomorúságot, kinek engedelmeből sok eleséget hirtak a' Génuaiak a' Frantziáknak. Annak is okát adgya, miért töreti fel a' Génuába menő leveleknek petsétyeit, ne hogy egyet értőleg legyenek az ellenséggel. A' Génuai Tanács azomban ki nyilatkoztatta, miért marsiroztanak legyen oda bé a' Frantziák, és ismét arra kérte *Devins* Generálist, hogy ne tartóztassa le a' tenger partyán lakó lakosokhoz küldetett eleséget. —

BCU Cluj / *Austriai Belgyiom.* Cluj

Brûzszelből Sept. 5-dikén. Az Angliai kikötő helyekben tétetett hadi készületekből azt lehet jövendólni, hogy a' Brittusok Zelandia ellen fognak valamit el kezdeni, holott még most is sok baráttjai vagynak az Orániai háznak. Arra való nézve, mind a' *Middelburgi*, mind a' *Wlissingai* katona őrizetek meg szaporítatnak, még pedig Fr. segítő seregekkel. Az ellenségnek apróbb hajói gyakran közel mennek a' tenger partyához, és az Ostendei kikötő helyben lévő hajókra tüzeltek is immár az ottan fel's alá járkáló Anglus hadakozó hajók, a' mellyeknek meg zabolására egynéhány battériák készitettek a' nevezett kikötő helyekben.

A' *Luxenburgi* tartomány egészlen Fr. lábra állitatott, és már most *Namur* is organisáltatik. A' több Belga tartományoknak jövendőbéli sorsát senki se tudhattya. —

Brabantziában három Fr. tábor hely készitetik, ugymint *Antverpia* és *Turnholt* közt egyik, *St. Trou*

mellett a' másik, a' harmadik *Brüszszeltől* nem meszse, de mi végre, bizonyosan senki sem tudja, hanem ki így, ki amúgy gondolkozik. A' *Flandria* tengeri partokon *Dünkerkától* fogva *Sluisig* védelmező lineák, és sok battériák készítenek. A' *Schambre* vize és *Ligeris* közt egy vizi tsatornat akarnak a' Frantziák tsinálni.

Batáviai Respublika.

Noel Fr. követ minden nap conferentziát tart Commissióinknak tagjaival. Kvártélyá előtt mindenkor 12 főből álló strázsa áll vigyázaton. A' nemzeti Conventnek öszve hivatásáról el kezdettek tanátskozni a' Köz Rendek. A' Hollandiai nemzeti képviselőknek parantsolattýára az előbbi kórmányfzék ministerjeinek és szolgáinak 48 óra alatt ki kellett Hágából menni. A' helytartó Fejedelem meg maradott ingó bingó jofzágainak kottevetyéltetése Sept. 26-dikára határoztatott meg. A' tengeri dolgokra ügyelő Commissió jelentése fzerént meg nem engedtetett *Kinsbergen* Vice Admirálisnak Dániai szolgálatba való menetele. Egy-néhány Helvétus regimentek 's ezek közt a' *Hágában* lévő gárdista sereg is a' respublika végső határaihoz marsirozni parantsoltatott. A' *Lejdába* küldetett Helvétus sereget bénem akarván oda botsájtani a' várasnak lakosai, egy tsuport lovaságot, egynéhány Fr. huszárokat, és két ágyút küldött oda a' *Hágai* Fr. komendáns, a' kik oda érkezvén kapukat nyitottak a' Helvétusoknak. — *Hágából* újjobban 6 kompánia Frantziáság küldetett *Rotterdámba*, holott 3 kompánia polgár katonákkal meg erősítetvén *Arnheimba* fognak menni. A' *Koppenhágába* rendeltetett Hollandus követ *Linden* úr el bútsúzott immár a' *Hágai* Köz Rendektől. A' kluboknak centrális gyüllése egy közönséges újság levelet írat a' népnek meg világozitása végett, egyszersmind ki hirdettette, hogy minden 1787 esztendőtől fogva 1793-dikig honnyaikból ki költözött Batavusok 14 napok alatt

jelentsek ki neveiket, mostani lakásoknak helyét, és ki költözéseknek valóságos okát. A' *Grónin-gai* tartományban minden örökségből és jószágokból bé menő jövedelemnek 25-dik fillérjét költsön kell a' republikának adni, mellyért minden száztól 4 forint interes fog fizettetni. *Filadelfiába* az északi Amerikai republikának fő várasába *Polden* úr fog követségbe menni. Az Anglus hajóknak Hollandia körül való ólálkodások miatt nem halálzhatván az halálfzok, igen meg drágúlt a' tengeri hal.

Frantzia Ország.

A' múlt Septemb. 10-dikén a' Convent gátorja eleibe menvén *Morceau* Generális, arról tudósította a' nemzeti képviselőket, hogy a' *Sambre*, és *Móseli* egyesült armádiának jobb szárnya egész örömmel bé vette a' constitutiót, 's ilyen öröm kiáltással jelentette ki belső meg elégedését: *Éllyen a' republika! Éllyen a' Convent!* Beszédjének végződése után meg ölelte 's meg tsókolta őtet az előülő.

A' Párisi későbbi tudósításokból olvassuk, hogy a' közönségek gyüllései hozzá fogtak a' választóknak ki nevezéséhez, hanem hogy még semmi bizonyos lajstrom nintsen, a' mellyből ki tettezne, kikre estenek légyen a' voksok. A' felháborodott indúlatú emberek lassan lassan le tsendesednek, és bátor az ofztályoknak nagyobb része meg vetette légyen is a' Convent két harmad részének újjabbi választását: még is mindazáltal tsak ugyan végbe fog a' menni, mivel sokkal több ofztályok voksolnak arra az Országban, mintnem. A' republikában lévő 1662 közönség gyüllései közül 1364 voksolt azon decretumnak meg hagyatására, és 298 az ellen.

Spanyól Ország.

A' Spanyol király és a' Fr. republika közt kötött békességnek ratificatiója August. 25-dik

napjára váratott *Madrittba*, 's ugyan akkor akarta a' királyné is a' maga neve napját meg innepelni. A' háború alatt sok nyomorúságot és vizontagságot szenvedett tartományok felettébb örvendettek ezen a' békességen, és olly barátságosan élnek egymás közt a' két nemzetnek hadi seregjei, mintha egy atyának gyermekei és egy úrnak szolgái volnának. A' Frantzia seregek mind addig előbbi tanyájokban maradtak, valameddig a' békességnek ratificatiója *Madrittba* nem vitetett. Azomban még most is mindenütt erőssen verbuálnak a' Spanyol seregek, a' magazinumok, és a' flotta meg töltetnek eleséggel, az utolsó Aug. 20-dikán *Minorkában* volt, hanem csak ugyan készült onnan ki menni. A' *Katalóniában* táborozott Fr. ármádiának csak egy része marsirozotta a' *Kellermann* Generális corpusához, a' más része pedig hátra maradván, mindennap várta a' hozzá küldendő parantsolatot. A' *Madritti* udvar, és Frantziák közt szerzett békességtől fogva, egyszerűen többször nem volt az Anglus minister az udvarnál, *Londonba* pedig már 3 kurirt küldött egymás után.

Helvétzia.

Schafhausenből Sept. 18-dikán. A' *Conde* hertzeg corpora tsendesesen viseli magát Bâsel vidékén, a' Fr. új constitutióának az egész nemzet által lett bé vétetése semmi reménységet nem nyújtván *Conde* hertzegnek az iránt, hogy szerentsés lehetne ha bé menne is Fr. Országba.

Múlt Sept. 3-dikán mondatott ki *Tigurumban* a' *Tigurumi* tó körül lakó emberek közt támadt zenebonának indítói ellen az utolsó szententzia, melly által, mind az igasságnak, mind az emberiségnek szeretetét ki nyilatkoztatta az oda való tanács. Azon zenebonának feje egy *Bodmer* nevezetű lakos halálra íteltetett ugyan, de meg nem holt, hanem csak meg kóstitolta a' halálnak zsengejét. Kezei öfzve kötöztetvén 5 tzimborás tár-

saival egyetemben ki vitetett a' vesztő piatzra, le-
 űltetett a' székre, bé kötöztettek szemei, és a'
 többi bönösnek szemek lattara villogott is feje fe-
 lett a' hóhér pallosa, de semmi vért nem ontott.
 Vilzva vitetvén a' vesztő piatzról, ő és egy *fiers*
 nevű hasonló bönös hóltigtartó rabságra, a' több
 szimboras társai pedig, vétkeknek mértéke sze-
 rént, 10, 's 20 éltendeig tartó tömlötzre, és fe-
 nyítő házra íteltettek. A' pártosok ellen ki kül-
 detett *Tiyurumi* nationális katonaság *Sept. 8 dikán*
 haza botsátatott, minekutánna a' fő polgár mes-
 ter egy gyökeres beszédben meg közönte volna
 szolgálatyokat.

Magyar Ország.

Tólna Vármegyéből Sept. 22 dikán 1795. El-
 kezdődött már a' mi híres Szexárdi szőlő hegye-
 inken is a' szüret, de igen tsekély reménységű ki-
 menetellel, mert a' többszöri rettenetes égi háború,
 és jég esső még csak annyit sem hagyott a' leg-
 bővebb természettel biztató tökéken, hogy azok-
 nak hasznából némelly szőlős gazdák a' munkál-
 tatásra tett költségeket is ki pótolhassák; sőt
 még ollyas is találkozik, a' ki tsupán a' ki gyom-
 lálásért egész termését is másnak szivessen oda-
 engedi; és így a' szegény lakosoknak, valamint ta-
 valy a' ki mondhatatlan nagy tűz, úgy az idén
 ismét ezen reménytelen új szerentsétlenség, és
 kárvallás majd meg vigasztalhatatlan bánatba,
 és szomorúságba ejtette sziveket.

*Szigetről Sept. 17-dikén. Máramaros Várme-
 gye is meg tette néhai Fels. Palatinusunk eránt
 való végső kötelességét az idevaló Katolikum és
 Reformátum templomokban nagy tzérimóniával.
 A' Reformátusok templomában e' folyó hólnap-
 nak 13-dikán esett vasarnapi napon egy szép ha-
 lotti prédikátzió, oratio, és ahoz alkalmaztatott
 gyönyörű éneklés tartatott, a' melly alkalmas-*

sággal a' Tek. Vármegyének uraságai, és minden Reformáta ekklesiáknak prédikátorai, 's velek együtt 3 deputátusok meg jelentenek. Nagy érzékenységet szerzett egy illy nagy tzedrusnak le dülése, és a' rólla való tanítás, és hathatós oratio a' jelenlövökben.

A' Katolikusok Sept. 16-dikán tették meg néhai jó Nádor Ispányunk eránt való végső kötelességeket az ide való Katolikum templomban, a' hová az egész Vármegye pompásan fel gyülekezvén hathatós tanítást tett a' *Szigeti* káplán, és a' muzsikuskok is szomorú énekeket fújtanak muzsika szerzfámaikkal. Itten is igen nagy gyűllés vólt. A' Reformáta iskolának Professora, és a' Tiszt. Káplán úr is a' jó hazafiúságról mondottak oratiót. —

Környékünkön olly meleg napok vóltak a' közelébb múlt hólnapnak 9-dik, 10-dik és 11-dik napjain, mint a' minémü vólt Bétsben 1782-dik elztendőben, úgymint a' *Reaumur* fel ofztása szerint a' 30-dik gráduson, és ugyan azért jó bort is reménylünk a' jövő szüreten, noha már most essöre vólna a' földnek szüksége. A' Sept. elején járt hideg a' gyengébb plantáknak 's még a' kukuritzának is ártott, tegnap viradóra és ma is olly kemény az idő, hogy a' bunda alatt is tsaknem ki fagy az embernek a' lelke, mellynek következéseitől mindnyájan rettegünk. Szépen meg óltsodott megyénkben is az élet, a' leg szebb búzának vékáját meg lehet egy forinton, 's 4 márváson venni; hanem még mostan is 5 márváson megy a' málénak a' vékája. A' húsnek az árra is egy garasról 2 krajtzárra szállítatt le.

J e l e n t é s .

Baranya Vármegyében fekvő Batthyáni herczegséghez tartozó Boly nevű mező városban 21

malmok fognak a' jövő Octobernek 25-dikén kotyavetye által a' többet ígérőknek árendába botsátatni, a' melly malmok többnire 3, 4, sőt 5 kövönis örlőnek, mindenkor bőséges vizek vagyon, a' malom házak jó materialékból épültek, és olly jó tetejek vagyon, hogy a' leg keményebb télben it örölhetnek. Ennekfelette jó helyeken, és többnire német helységek közt fekszenek, holott sok tehetos parasztok laknak, és jó takarmányaik vagynak. A' kiknek tehát, egyet vagy többet ezen malmok közül árendába venni tettzeni fog, jelentsék magokat, a' fellyebb nevezett *Boly* nevü mező városban lévő uraság cancellariáján.

Tek: *Heres Vármegyében Erdő-Teleken* lakó Gróf *Buttler János* ő Nagysága szandékozik ezen helységet *Ilányi* pufztájával, a' hegy allyai és *Egri* izölleivel 's több hozzá tartozandó portzióival együtt árendába botsátani. A' kiknek annakokáért tettzeni fog ezen fel jegyzett jószágokat árendába venni, jelentsék magokat e' folyó hólnapnak 20-dik napjáig a' fent nevezett Gróf úrnál *Erdő-Teleken*.

R. Sz. B. Gróf *Széki Teleky József* Úr ő Excellentiájáról, mint ő Cs. K. Felsége által nem régiben ki nevezett korona őrzőről illetén deák verset irt egy valaki *Budán Sept. 20-dikán*.

A' Custode novo Telekina e' stirpe Josepho
Accipis : at pariter redde Corona decus!

D. D. S.